

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (330-717)

Ι. Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1. Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη

Μέτρα ανόρθωσης της αυτοκρατορίας από τον Μ. Κωνσταντίνο:

-
-
-
-

Λόγοι που οδήγησαν στη μεταφορά της πρωτεύουσας:

-
-
-
-

Τα εγκαίνια της Κωνσταντινούπολης έγιναν:

Μερικά από τα κτίσματα-στολίδια της νέας πρωτεύουσας ήταν:

.....

Ο πληθυσμός της ήταν:

.....

Η στάση του Μ. Κωνσταντίνου προς τον Χριστιανισμό ήταν:

Συγκεκριμένα:

- Μετέφερε
- Εξέδωσε

Αλλά δεν υιοθέτησε

Το Διάταγμα των Μεδιολάνων (Κωνσταντίνος-Λικίνιος, 313):

- Αναγνώρισε
- Εξίσωσε

Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος (325) έγινε στη και διατύπωσε

.....

2. Εξελίζεις ως τις αρχές του 6^{ου} αι.

Χαρακτηριστικά της οικονομίας του Πρώιμου Βυζαντινού Κράτους:

-
-
-
-

Εξαρτημένοι αγρότες ή πάροικοι:

Εξ αιτίας της βαριάς φορολογίας οι αγρότες κατέφευγαν:

1.
2.

Για ν' αποτρέπονται οι ταραχές, προσέφεραν «άρτον και θεάματα», δηλ.

Επέκταση της βυζαντινής επιρροής στις χώρες της Ερυθράς Θάλασσας →

Διαίρεση του Ρωμαϊκού Κράτους σε ανατολικό και δυτικό τμήμα.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Οι αυτοκράτορες του ανατολικού τμήματος αντιμετώπισαν τις εισβολές των γερμανικών λαών

.....

Ο Θεοδόσιος Α΄ όμως

ΚΙΝΔΥΝΟΣ:

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ:

ΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

.....

Γερμανικά Βασίλεια της Δύσης:

α) β)

γ) δ)

ε)

Πολιτιστικές εξελίξεις στη Ρώμη:

α)

β)

γ)

Πολιτιστικές εξελίξεις στην Κωνσταντινούπολη:

α)

β)

που δείχνουν ότι:

α)

β)

ΘΕΟΔΟΣΙΑΝΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ονομάστηκε:

.....

Διευκόλυνε:

3. Η πάλη της Ορθοδοξίας με τις αιρέσεις και την αρχαία θρησκεία

Αιρέσεις ονομάστηκαν:

.....

Αρειανισμός (4^{ος} αι.)

Υποστήριζε:

Καταδικάστηκε από:

Νεστοριανισμός (5^{ος} αι.)

Υποστήριζε:

Καταδικάστηκε από:

Μονοφυσιτισμός (5^{ος} αι.)

Υποστήριζε:

Καταδικάστηκε από:

Οι Μονοφυσίτες αποδέχθηκαν την κυριαρχία των Αράβων:

.....

Ο **Ιουλιανός** (361-363) προσπάθησε:

....., αλλά απέτυχε.

Ο **Θεοδόσιος Α΄** (379-395):

.....

Τέλη 4^{ου} – αρχές 5^{ου} αι: κύμα βίας κατά των μνημείων του αρχαίου κόσμου και των οπαδών της αρχαίας θρησκείας. Το φανατισμένο πλήθος:

.....

Απ' την άλλη, οι **Μεγάλοι Πατέρες** της Εκκλησίας (.....,
.....,)

αξιοποίησαν

και πρότειναν

Μ' αυτή τη στάση διευκόλυναν

II. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1. Ο Ιουστινιανός και το έργο του

Πολιτικό πρόγραμμα Ιουστινιανού:

Στάση του Νίκα:

Συνέπειες:

Κοινωνικός τομέας

Με αυστηρούς νόμους προσπάθησε να περιορίσει:

και να προστατεύσει

Θρησκευτικός τομέας

Προσπάθησε να επιβάλει την Ορθοδοξία σε όλη την έκταση της αυτοκρατορίας, γι' αυτό:

α)

β)

γ)

Δικαιοσύνη

Κωδικοποίησε

και προσπάθησε να αναθεωρήσει τους ισχύοντες νόμους.

Ιουστινιάνειος κώδικας:

Πανδέκτης:

Εισηγήσεις:

Νεαρές:

Εξωτερική πολιτική

Στόχος:

Αγώνες εναντίον:

Συνθήκη του 562:

Βαλκάνια – Δούναβης:

Κριτική της εξωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού:

Οικοδομικό πρόγραμμα

α) β) γ)

Αγία Σοφία

Ρυθμός:

Αρχιτέκτονες:

Δόθηκε έμφαση:

Ξεχώρισε για:

**2. Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του (610-717):
Εσωτερική μεταρρύθμιση και αγώνας επιβίωσης**

Πολύπλευρη κρίση (β' μισό 6^{ου} – αρχές 7^{ου} αι):

- ♦
- ♦
- ♦
- ♦
- ♦
- ♦

Διείσδυση των και των σε βυζαντινά εδάφη.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ

Στρατηγός – αυτοκράτωρ

Αναδιοργάνωση κράτους με οικονομική συμπαράσταση της Εκκλησίας

3 εκστρατείες κατά των Περσών

Μάχη της Νινεύι:

Υπεράσπιση Κωνσταντινούπολης:

Έντονα θρησκευτικός ο χαρακτήρας των εκστρατειών.

Στόχος:

ΘΕΜΑΤΑ:

Αιτία δημιουργίας του θεσμού των θεμάτων:

.....

Θεματικός στρατός:

.....

Στρατηγός:

Εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης:

.....

Τίτλος Ηρακλείου:

Σηματοδοτεί:

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο
ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
I. Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Οι Σλάβοι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

Σλάβοι

Οργάνωση:

Αρχική εγκατάσταση:

Συνήθειες:

Τέλη 6^{ου} – αρχές 7^{ου} αι:

Άβαροι

Καταγωγή:

Οργάνωση:

Σκλαβηνίες:

.....

Νεοφερμένοι Σλάβοι στον ελλαδικό χώρο:

 αρχικά:

 έπειτα:

Στάδια εξελληνισμού των Σλάβων:

α)

β)

γ)

2. Οι Βούλγαροι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

Βούλγαροι

Καταγωγή:

Οργάνωση:

Εγκατάσταση:

Βυζάντιο: υπογραφή συνθήκης και καταβολή ετήσιου φόρου στους Βουλγάρους → έμμεση αναγνώριση του νέου κράτους.

Εθνογένεση Βουλγάρων:

.....

.....

Σχέσεις με το Βυζάντιο:

α)

β)

Επίσημη γλώσσα χάνων:

864: εκχριστιανισμός των Βουλγάρων → ένταξη στη σφαίρα επιρροής του βυζαντινού πολιτισμού.

2. Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων

Εικονομαχία (αρχές 8^{ου} - μέσα 9^{ου} αι):

Πρωτεργάτες: & (Ισαυροι)

Είχαν επηρεαστεί από:

Οι αντιλήψεις αυτές ήταν πολύ διαδεδομένες:

Παράγοντες που ευνόησαν στην απαγόρευση των εικόνων:

- ▶
- ▶
- ▶
- ▶

Α΄ φάση (726-787)

Απομάκρυνση:

730:

Οι εικονόφιλοι:

Ιωάννης Δαμασκηνός:

Κωνσταντίνος Ε΄:

Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος (787):

..... (Ειρήνη η Αθηναία)

Β΄ φάση (815-843)

Λέων Ε΄ ο Αρμένιος:

Σύνοδος του 843: (αυγούστα Θεοδώρα)

Αναστήλωση των εικόνων:

Παράλληλα περιορίστηκαν:

Συνέπειες της εικονομαχίας

- ❖
- ❖ Ολέθριες συνέπειες στην εξωτερική πολιτική:
 - ▶ Η παπική εκκλησία
- ❖ Ολέθριες συνέπειες στον πολιτισμό:
 - ▶ Απαγορεύτηκε:
 - ▶ Διατάχθηκε:
 - ▶ Καταστράφηκαν:
 - ▶ Υποχώρησε:

4. Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους

Σλάβοι

Ραστισλάβος:

Στράφηκε προς το Βυζάντιο:

Οφέλη από τον εκχριστιανισμό των Σλάβων:

Μεθόδιος και Κωνσταντίνος (Κύριλλος)

Δημιούργησαν:

Απέδωσαν:

Σημασία του εκχριστιανισμού των Σλάβων:

- ▶
- ▶
- ▶
- ▶
- ▶

Βούλγαροι

Η βυζαντινή εκκλησία συγκρούστηκε με τον πάπα.

Ο βυζαντινός στρατός:

Σύνοδος του 867:

- ▶
- ▶
- ▶

Σύνοδος του 870:

5. Η Βυζαντινή Εποποιία. Επικοί αγώνες και επέκταση της Αυτοκρατορίας

α. Αγώνες με τους Άραβες

Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τζιμισκής, Βασίλειος Β΄: ανέκτησαν

β. Αγώνες με τους Βουλγάρους

Συμεών: πολιορκήσε την Κωνσταντινούπολη επιδιώκοντας

και αυτοτιτλοφορήθηκε

Σαμουήλ: ίδρυσε

Μάχες Σπερχειού (997) και Κλειδίου (1014): η Βουλγαρία

Τα σύνορα του Βυζαντίου

γ. Οικονομικές συνέπειες των πολέμων

- ▶
- ▶
- ▶
- ▶
- ▶
- ▶
- ▶

6. Η ίδρυση, η εξέλιξη και ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού Κράτους

Βάραγγοι ή Ρως

Γνωστοί και ως: και

Καταγωγή:

Ασχολήθηκαν:

Βάραγγοι ή Ρως + ανατολικοί Σλάβοι → νέος λαός

Έδωσαν: Ρως → και

Σλάβοι → και

Ηγεμονία του Κιέβου

Εμπόριο με

Δύο εκστρατείες εναντίον της Κων/πολης (10^{ος} αι) → υπογραφή

..... → οι Ρώσοι μπορούσαν να

Έμποροι και διπλωμάτες → φορείς ιδεών και πεποιθήσεων

Εμπορικές σχέσεις →

Εκχριστιανισμός Ρώσων

Ο Βασίλειος Β΄ ζήτησε τη στρατιωτική βοήθεια του
εναντίον των

υποσχόμενος

Αθέτηση υπόσχεσης (Βασίλειος Β΄) → (Βλαδίμηρος)

Βασιλικός γάμος και

Ομαδική βάπτιση

Σημασία του εκχριστιανισμού των Ρώσων:

- ▶
- ▶
- ▶
- ▶

7. Σχέσεις Βυζαντίου-Δύσης. Αγώνες για τη διατήρηση των ιταλικών κτήσεων

Άραβες (αρχές 10^{ου} αι):

Στο Βυζάντιο απέμεινε:

Περιλάμβανε τα θέματα:, και

Η απειλή για τις βυζαντινές κτήσεις στην Ιταλία έγινε έντονη, όταν

Ιωάννης Τζιμισκής (περ. 975):

Βασίλειος Β΄:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

I. Η ΕΞΑΣΘΕΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΗ

1. Η κρίση και οι απώλειες της αυτοκρατορίας κατά τον 11^ο αιώνα (1025-1081)

α. Η εσωτερική κρίση

Στρατιωτικοί θρίαμβοι του Βασιλείου Β' → ψευδαίσθηση ότι

→ Η βυζαντινή κυβέρνηση έλαβε

▷

▷

▷

▷

Αυταρχική κυβέρνηση → επιβολή νέων φόρων →

1060:

→ η αυτοκρατορία σε γενικευμένη κρίση.

β. Οι στρατιωτικές αποτυχίες

Νέοι εχθροί:

▷ (..... -))

Μάχη του Ματζικέρτ (Αρμενία – 1071):.....

Κυριότερες αιτίες της ήττας: έλλειψη,,

▷ (.....): αφαίρεσαν

.....(Μπάρι – 1071).

▷ (.....)

2. Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας

Προνοιάριοι ή στρατιώτες:

Μάχη στο **Μυριοκέφαλο** της Φρυγίας (1176): ο βυζαντινός στρατός

Παραλληλισμός με τη μάχη στο

Συνέπειες:

▷

▷

Στον εξισλαμισμό των μικρασιατικών επαρχιών συνετέλεσαν:

▷

▷

▷

▷

▷

3. Η ενετική οικονομική διείσδυση και το σχίσμα των Εκκλησιών

α. Εμπορικά προνόμια στους Βενετούς

Χρυσόβουλο:

Ο Αλέξιος Α΄ ζήτησε τη συνδρομή των Βενετών για να

Χρυσόβουλο του 1082 (Αλέξιος Α΄):

1.

2.

3.

Συνέπειες:

• Το Βυζάντιο

• Οι Βενετοί

Αντιδράσεις μετέπειτα αυτοκρατόρων:

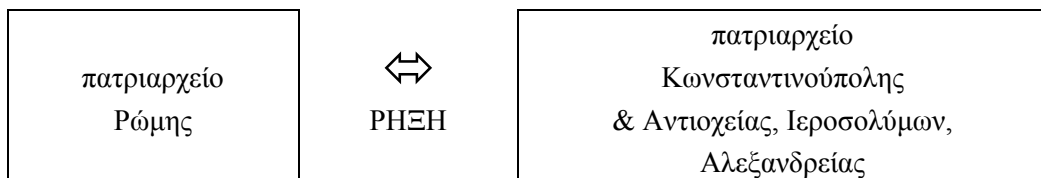
▷

▷

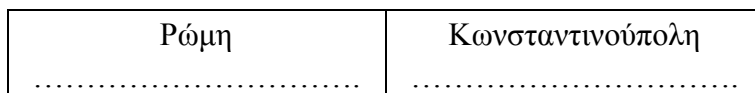
▷

Μανουήλ Κομνηνός:

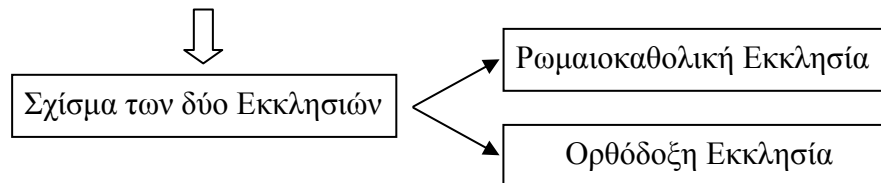
β. Το Σχίσμα των δύο Εκκλησιών

Βασικοί διαπραγματευτές:

Βασική αιτία ρήξης:

Συνέπειες:

⌘ & μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

⌘ Επηρέασε καθοριστικά την τύχη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

III. ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΓΗ ΣΤΟΥΣ ΟΘΩΜΑΝΟΥΣ

1. Εξάπλωση των Τούρκων και τελευταίες προσπάθειες για ανάσχεσή τους

α. Η αδυναμία του Βυζαντίου

Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος: ανασύσταση και τελευταία αναλαμπή του κράτους.

Εμφύλιοι πόλεμοι →

▶

▶

▶

Ανδρόνικος Β΄: μείωσε

οι ξένοι μισθοφόροι

Αδύναμη αυτοκρατορία των Στενών

β. Οθωμανοί και οι κατακτήσεις τους

Οθωμανοί Τούρκοι:

.....

Οργανώθηκαν από:

Εκμεταλλεύθηκαν:

Αξιοποίησαν:

Απέκλεισαν και εξανάγκασαν:

Κατέκτησαν βαθμιαία όλη τη Μ. Ασία

Ανάγκη ενίσχυσης του στρατού
των Οθωμανών

Μέσα 14^{ου} αι.: κατάκτηση

Οι βαλκανικοί λαοί:

Μάχη του Κοσσυφοπεδίου:

γ. Προσπάθειες ανάσχεσης των Οθωμανών

Αρχές 15^{ου} αι.: οι Μογγόλοι

.....

⊗ Βαθιά κρίση στο Οθωμανικό Κράτος

⊗

Σύνοδος της Φερράρας-Φλωρεντίας:

.....

Μάταιη υποχώρηση που δεν έγινε δεκτή από τον λαό → το Βυζάντιο έμεινε απροστάτευτο στον επεκτατισμό των Οθωμανών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

I. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ (5^{ος} – 10^{ος} αι.)

1. Οι συνέπειες της μετανάστευσης των γερμανικών φύλων για την Ευρώπη

Μεγάλη μετανάστευση των λαών:

♦ Ούνοι:

♦ Οστρογότθοι (Θευδέριχος Α'): εφήμερη παρουσία

♦ Βησιγότθοι (Αλάριχος):

ΘΕΣΜΟΙ

Οι γερμανοί ηγεμόνες εφάρμοσαν την κληρονομική αρχή:

..... + ➔ νέα τάξη ευγενών αξιωματούχων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η ήδη υπάρχουσα κοινωνική και οικονομική κρίση **οξύνθηκε** περισσότερο. Το εμπόριο συρρικνώθηκε εξ αιτίας:

↳

↳

↳

↳

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Συσπείρωση των πλέον αδύναμων ατόμων

Ο ρόλος της Εκκλησίας

Η προσπάθεια εκχριστιανισμού

συναντούσε αρκετές δυσκολίες λόγω των

Η οργανωμένη διοίκηση της Εκκλησίας **υποκαθιστούσε**

Ο επίσκοπος (της πόλης)

Η πολιτιστική παράδοση

Όλες οι περιοχές δεν υπέστησαν τις συνέπειες των μετακινήσεων στον ίδιο βαθμό.

Ιταλία:

Τουλούζη, Τολέδο, Σεβίλλη (βησιγοθικές πόλεις του 5^{ου}-6^{ου} αι):

Γαλατία:

Αγγλία και Ιρλανδία: έλαβαν τη σκυτάλη της ρωμαϊκής παράδοσης.

Ιρλανδία 5^{ου} αι.:

ΤΕΧΝΗ:

2. Ο Καρλομάγνος και η εποχή του

Καρλομάγνος:

Χριστούγεννα του 800:

Έδρα – διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο:

Για να ασκεί τον έλεγχο ενός τόσο εκτεταμένου κράτους:

Αποκατάσταση της τάξης – οργάνωση →

Συνθήκη του Βερντέν (843):

3 τμήματα:

↳

↳

↳

Σημασία της Συνθήκης του Βερντέν:

ΝΕΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Νότια:

Ανατολικά:

Βόρεια:

Καρολίδεια Αναγέννηση:

Ανάγκη για:

στον κρατικό μηχανισμό. Φορείς αυτής της δραστηριότητας:

Ανακτορική Ακαδημία:

▶

▶

Ο Καρλομάγνος διέταξε να λειτουργούν σχολεία σε κάθε επισκοπή και μοναστήρι. Διδάσκονταν:

..... - - - -

II. Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές (11^{ος}-15^{ος} αιώνας)

Οικονομικές μεταβολές

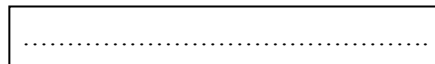
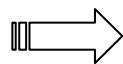
Τεχνικές καινοτομίες στη γεωργία:,,, τριζωνική καλλιέργεια → αύξηση

☞ Πρόοδος στη γεωργία

☞

☞

☞

Επέκταση καλλιεργούμενων εκτάσεων με

Η ανάπτυξη των πόλεων

Οι πόλεις ανακτούν τον δυναμισμό τους. Αποτελούν το κέντρο του, της, των και της

Τεχνικές εξελίξεις (π.χ. & ...) → ανάπτυξη των αστικών κέντρων και της υπαίθρου.

Βιοτεχνική παραγωγή: από τον 11^ο αι μεταφέρεται και βελτιώνεται σημαντικά χάρη:

Μεγάλη συσσώρευση πληθυσμού στα αστικά κέντρα.

Στις πόλεις παραχωρούνται → ονομάζονται

Διοικούνται από: & Συμμετέχουν και

Το εμπόριο

Αναβίωση και ανάπτυξη του εμπορίου λόγω:

- ▶
- ▶
- ▶
- ▶
- ▶

Ενώσεις εμπόρων – Ενώσεις εμπορικών πόλεων.

Πόλεις & πανηγύρια: έντονη

Χρήση &

Κοινωνία

Στις πόλεις, → αστική τάξη → περιορισμός

ανάπτυξη εμπορίου + ευρεία χρήση νομίσματος →

Η γη έπαψε

Η κρίση του μεσαιωνικού κόσμου

Αύξηση πληθυσμού Ευρώπης →

Δυσμενείς καιρικές συνθήκες (14^{ος} αι.) →

Εξόντωση μεγάλου μέρους του πληθυσμού της Ευρώπης (1345-1400) από την

Συχνοί και μακροχρόνιοι πόλεμοι.

Εκατονταετής Πόλεμος (1337-1453) μεταξύ: &

Κρίση του φεουδαρχικού συστήματος (σταδιακά):

- *
- *
- * → &
- *
- * προκαλείται λαϊκή οργή και εξεγέρσεις (οι οποίες καταπνίγονταν με βιαιότητα).

Τα ευρωπαϊκά κράτη

Γερμανία

Οι *εκλέκτορες* αντιτάσσονταν σε κάθε προσπάθεια δημιουργίας ενός ενιαίου κράτους. → ενόησαν την ανάπτυξη της (.....)

Αγγλία

Οι ευγενείς, οι αστοί και ο κλήρος →

Ιωάννης Α΄ ο Ακτήμων →

(σημαντικοί περιορισμοί της βασιλικής εξουσίας)

Αργότερα: συγκρότηση

Γαλλία

Ισχυροποίηση της

Δημιουργία (π.χ. Συνέλευση Γενικών Τάξεων).

Η Εκκλησία και η σύγκρουσή της με την κοσμική εξουσία

* *Σύγκρουση με τον γερμανό αυτοκράτορα*

Εριδα της περιβολής: ο πάπας απαγόρευσε τη λεγόμενη κοσμική περιβολή, δηλαδή

* *Σύγκρουση με τον βασιλιά της Γαλλίας*

Ο βασιλιάς (με την υποστήριξη των Γενικών Τάξεων)

για περίπου 70 χρόνια (αιχμαλωσία της Αβινιόν).

Φαινόμενα διαθοράς και ηθικής παρακμής στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία → αίτημα για

2. Ο ρόλος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και των μοναστηριών στην οργάνωση της ζωής κατά τον Μεσαίωνα

Δύναμη και επιρροή της Εκκλησίας

Η πλειονότητα των Ευρωπαίων (μέχρι τον 14^ο αι.):

Παπική Εκκλησία: - οικονομική δύναμη

-

Μπορούσε να ελέγχει πνευματικά ολόκληρη την Ευρώπη.

Ο πάπας είχε μεγάλη ισχύ και

Κοινωνική δυσφορία για τη διαφθορά και τη χαλάρωση στον κλήρο →

..... (πρωτοστάτησαν τα

Γρηγοριανή Μεταρρύθμιση (πάπας Γρηγόριος Ζ' - τέλη 11^{ου} αι.):

απαγορεύθηκε:

▷

▷

▷

καθορίστηκαν: (και ο αφορισμός)

Ιερά Εξέταση (από το 1233 για την αντιμετώπιση των αιρέσεων):

.....

Εκκλησία και Κοινωνία

Το έντονο θρησκευτικό συναίσθημα επηρεάζει

.....

Έλλειψη πνευματικής καθοδήγησης ➔ διαμόρφωση

.....

✚ έλλειψη μόρφωσης ➔

.....

Προσφορά Εκκλησίας:

✻ βοήθεια σε

✻ διάσωση της

✻ οργάνωση της

Προσπάθεια περιορισμού της και των σε βάρος

..... αλλά και

(από τις συνεχείς συγκρούσεις των φεουδαρχών).

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Ειρήνη του Θεού:

Ανακωγή του Θεού:

.....

2. Αναγέννηση και Ανθρωπισμός

Τι είναι η Αναγέννηση

Αναγέννηση (15^{ος} - 16^{ος} αι.) είναι:

Κύριο χαρακτηριστικό:

Μια νέα εικόνα του κόσμου

Μεσαίωνας:

Κύρια σημεία εξέλιξης:

Ανθρωπισμός:

Κέντρα:

Ο Ανθρωπισμός

Στροφή προς τη βαθύτερη γνώση της αρχαιότητας.

Ανθρωπιστές: - έχουν

- ασκούν

- αγωνίζονται

- γράφουν

- υπερασπίζονται

Σημαντικοί ανθρωπιστές: Έρασμος,

Οικουμενικός άνθρωπος:

Εκπαίδευση: - εξέχουσα θέση

- ιδρύονται

- διευρύνονται

Έλληνες λόγιοι: προέβησαν

(φιλόσοφος Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων, επίσκοπος Βησσαρίων)

Εφεύρεση της τυπογραφίας (1450 – Ι. Γουτεμβέργιος):

- τα τυπωμένα βιβλία:

- περισσότεροι άνθρωποι:

Τέχνη

Αρχιτεκτονική: εμπνέονται

Γλυπτική & Ζωγραφική: δεν διστάζει

Τεχνοτροπία: εφαρμογή της και της

τεχνική της διαβάθμισης:

Σημαντικοί καλλιτέχνες

Μποτιτσέλι (ζωγράφος)

Λεονάρντο ντα Βίντσι (homo universalis – ζωγράφος, αρχιτέκτονας, μηχανικός, εφευρέτης)

Μιχαήλ Άγγελος (ζωγράφος, γλύπτης, αρχιτέκτονας, ποιητής)

Ραφαήλ Σάντι (ζωγράφος)

Τιτσιάνο (ζωγράφος)

Άλμπρεχτ Ντύρερ (ζωγράφος – Γερμανία)

Ιερώνυμος Μπος – Πίτερ Μπρέγκελ (ζωγράφοι – Κάτω Χώρες)

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ή El Greco (ζωγράφος – Ισπανία)

Μουσική

Εμφανίζονται το και η

